

Jubileumi futás 2009. szeptember 11-12-13.

Kard és kasza

Biztosan sokaknak ismerős ez a cím, egy kissé restellem is, hogy "elloptam" eredeti szerzőjétől, de azt hiszem, hogy az elkövetkezőkhöz keresve sem találni a fenténél kifejezőbb szópárt. A miértre a következőkben próbálok választ adni. Kezdjük hát mindjárt a közepén...

"/.../ A Böszörményi Körútfutók egyesületének amatőr hosszútávfutóiként évek óta részt veszünk különböző hazai és külföldi utcai futóversenyeken. Egyesületünk tagjai rajthoz álltak már a nagy európai maraton versenyeken, Berlin, Velence, Frankfurt, Bécs, Kassa csak néhány helyszín a sok közül. Tavaly augusztusban (értsd: 2005-ben) váltófutást szerveztünk Hajdúböszörményből Budapestre, melyet eredményesen teljesítettünk. A sikereken felbuzdulva idén újabb váltófutást szeretnénk szervezni, ezúttal a hét Hajdúváros érintésével.

/.../ A Böszörményi Körútfutók SE szeretne hozzájárulni a város 400 éves jubileumi évfordulójának méltó megünnepléséhez. 2006-ban a Bocskai szabadságharc évfordulója alkalmából egyesületünk, Hajdúszoboszló önkormányzata és a helyi futók, valamint a hajdúböszörményi képviselőtestület támogatásával megszervezte a Bocskai Emlékfutást a Hajdúszoboszló - Polgár - Hajdúnánás - Hajdúdorog - Hajdúböszörmény - Hajdúhadház - Vámspércs - Hajdúszoboszló útvonalon. Az itt szerzett tapasztalat és a kedvező fogadtatás hatására a jövő évben (értsd: 2009-ben) a Város napja központi eseményéhez igazodva újra szeretnénk megszervezni ezt a rendezvényt, kibővítve a Bocskayhoz, Báthoryhoz kapcsolódó helyszínekkel. /.../"

Mindenképp szerettem volna, ha az előbb említettek bekerülnek e sorok közé, számomra - de azt hiszem, itt minden Körútfutó nevében szólhatok - ugyanis ez a történet jóval korábban kezdődik, mint 2009. szeptember 11-e, azaz az indulás napja.

2006. március 25-ei keltezés szerepelt azon a papíron, melyet átolvasva, Nagy Gyula, a Bocskay Emlékbizottság elnöke, alaposan elgondolkodhatott. Hogyan? Futva bejárni a hét hajdúvárost? Ráadásul mindössze két nap alatt? Nem tudom mi jutott még hirtelen eszébe, de talán ez most nem is annyira fontos.

A következő levél megírása 2008. október 27-ére esett, címzettje pedig Hajdúböszörmény város polgármestere, akinek aztán ha lehet, még nagyobb

döbbenet ülhetett az arcára, mint korábban említett "sorstársának". 330-340 km (akkor még ennyiről volt szó) megtétele három nap alatt? Van, aki egy hónapban nem tesz meg ekkora távolságot sem kocsival, sem kerékpáron, sem sehogyan. Hogy futva? Nos, az teljességgel lehetetlen. Gondolta ő, s ő aztán tényleg rosszul gondolta.

Imént csupán két állomást említettem azon a rögös úton, melyen hosszú - hosszú évekkel ezelőtt elindult pár böszörményi, akik mertek hinni a nagy célokban. És itt most dehogy is gondolok én arra, hogy teszem azt Fekete Antal, egyesületünk korelnöke ezelőtt 20 évvel elhatározta, hogy 2009. szeptemberében ő egy váltófutást fog szervezni Bocskay, Báthory és a hajdúk tiszteletére. Biztos, hogy nem így történt. Az azonban szintén tény, hogy akiről ez a történet szól, mindannyian hosszú utat tettek meg - szó szerint is, hogy megvalósuljon egy, a teljesítményen, a kitartáson túlmutató esemény. Folyamatról van tehát szó, egy olyan folyamatról, melynek egyik állomása volt a 400 év - 400 km elnevezésű váltófutásunk. Erről, na meg sok minden másról is szeretnék az elkövetkezőkben szólni, remélem velem tart, kedves olvasó.

Négyszáz év három napba sűrítve. Komoly feladat, de mi is kellő komolysággal álltunk e nemes cél elé. Sok-sok szervezés, utánajárás, kapcsolatfelvétel, hivatalban, parókiákon, templomokban, múzeumokban, megbeszéléseken, közgyűléseken eltöltött óra előzte meg azt a 400 kilométert, amelyet böszörményiek, szoboszlóiak, nánásiak, polgáriak, derecskeiek, berettyóújfalusiak, jászberényiek, balassagyarmatiak, debreceniek koptattak lábaik alatt. Előttünk pedig a történelem viharai. Érdekes kifejezés: "a történelem viharai"? Miért nem "a boldog békeidők"? Tényleg, miért nem?...

Messze vezetne, ha ebbe a kérdésbe kellőképp bele szeretnénk merülni, ám igaz, ami igaz, a nagybetűs történelemből igencsak kivette részét mind Bihar, mind a Hajdúság népe. Nehéz lenne szavakba önteni, hogy mennyi építő gondolat hangzott el ebben a témában a három nap alatt, ám összegzésképp annyit mindenképp meg kell jegyezsek, hogy múltunk nélkül e vállalkozásunk eleve kudarcra lett volna ítélve. A múlt ugyanis szerves és elválaszthatatlan része a jelennek, mint ahogy a jelen sem egyéb, mint a jövő kezdete. Ahogy minden diófát dédapák ültettek a mi számunkra, ugyanúgy amit mi átélünk mint történelmet, annak rejtett gyökere azokhoz a dédapákhoz vezet vissza. Ezek a gyökérszálak viszont nagyon is szövevényesek. Éppen úgy felületesség lenne Szejdi Ahmed pasát vádolni egyedül a Hajdúság és Bihar mai sorsáért, mint ahogy hiba lenne a felelősség teljes súlyát azokra a főurakra hárítani, akik

háborús időkben a haza és az ellenség tábora között lavíroztak. Vád és felelősség egyformán terhel mindenkit, aki az évszázadok egymásba kapcsolódó során nem szívlelte meg a honalapító ősök tanítását. Mely tanítás szerint azé a föld, aki megműveli, s azé az ország, akié a föld. Hont foglalni alkalmas a kard, s annak védelmezésében hasznos. Megtartani a hont azonban csak kaszával lehet. Kaszával, ekével, izzadságos, becsületes munkával. Hont veszejt, ki másra bizza a munkát.

A hajdúk története egy és ugyanaz a fenti rezümével. Fegyvereik nélkül a jobbágyság sorsa várta őket, ha azonban nem cserélték volna el e fegyvereket az ekével s a kaszával, úgy a biztos pusztulás jut számukra osztályrészül. Hogy erre a felismerésre a kor legnagyobb diplomatája, humánus fejedelme, Kismarjai Bocskay István juttatta el őket, az egy külön esszenciája a történelem útvesztőjének. Erről is szó esett, hiszen minden egyes magunk mögött hagyott település után egyre csak halmozódtak bennünk a kérdések, válaszok, felvetések, összefüggések relációi. Alapvető kérdés volt mindenki számára: Hiszen én itt élek, hogyhogya nem ismertem ezeket a helyeket, ezeket az embereket, ezt a csodálatos kultúrát, melyet őseink hagytak ránk örökségül? Az örökség itt a kulcsszó, mely esetünkben magasztosabb nem is lehetne. Egy lázadó, törvényen kívüli, munkanélküli népréteg felemelkedéséről van itt szó, akiknek a két fejedelem, Bocskay és Somlyói Báthory Gábor saját javaikból adományozott földeket, jogokat, ugyanakkor kötelességeket is.

Ma is vannak égető gondok, amelyekről aztán csak a históriás kötetekből tudják majd meg unokáink, hogy mik is voltak az előzmények, hogyan lehetett volna felülkerekednünk, ám arról a legritkább esetben esik majd szó, hogy valamit lezártunk tekinthettünk, hogy pont került a végére. Lehet, hogy az 1605. december 12-én Korponán kelt Nagyhajdú Adománylevél és az 1609. szeptember 13-ai váradi cserelevél sem zárta le a hajdúk "ügyét", de bizonyosan hozzájárultak ahhoz, hogy egy addig rablásból, vándorló életmódot folytató néprétegből a hazát és annak kultúráját építő közösség váljon. Utunk során jónéhány példa erősített meg bennünket az előzőekben leírtak igazában.

Lássuk hát, hogy mi is történt azalatt a három nap alatt, melynek első 140 kilométerét Hajdúböszörmény és Hajdúszoboszló városai között teljesítettük. A rajtot reggel hétre írtuk ki, szerencsére a fotózkodások, interjúk, beszédek után ezt az időpontot tartani is tudtuk. Az első váltás Hadház városában történt, ahol természetesen koszorúzással, vendéglátóink részéről pedig szalagozással adóztunk az ősök emlékének. Hajdúhadház a korponai kiváltságlevél útján vált

hajdútelepüléssé, Bocskay 1000 hajdút telepített a városba. Hadházi a Czégény úton - mely állandó edzeshelyszíne csapatunk szinte valamennyi tagjának - keresztül jutottunk el Dorogra, ahol csatlakoztak hozzánk nánási barátaink, Domoszlai Attila és Herperger Imre is. Az óhitűek városában szintén szíves fogadtatásban volt részünk, ahol Bocskaynak - Hajdúhadház városához hasonlóan - szintén lovasszobrot állított a település, melynek főterén a Hajdúvárosok címereivel díszített kutat is fellelhetjük, és amely szintén a Nagyhajdú adománylevellel nyert Hajdú-előnevet. Dorogról Nánásra indult a karaván, ahol a város főterén álló emlékműnél helyeztük el mementónkat. Nánás a török időköt megelőzően jobbágyfalu volt, számára a fejedelem kiváltságlevele valóságos feloldozást jelentett. Ma már egy virágzó közösség, csak remélni tudjuk, hogy a jövő nemzedékek is hasonló szépségű várost találnak a mai helyén. A szalmakalaposok városát Polgár követte - ahová Badics Attila kísért el, és ahol a város első embere, Tóth József fogadott bennünket. Azt hiszem, valamennyi csapattag számára öröm volt hallgatni, hiszen nem csak diplomatikus fordulatokból, sokkal inkább Bocskayt és korát méltató gondolatokból állt köszöntője.

A legészakibb Hajdúváros után délnek vettük az irányt, a Hortobágy szikes rónáján keresztül jutottunk el Balmazújvárosig. Útközben az őszi pusztá minden szépségével, pompájával megismerkedhettünk, darvak krúgatásától volt hangos az égbolt. Az időjárás egész nap - sőt mindhárom nap - kegyes volt hozzánk, talán délutánra már egy kissé túl magasra is szaladt a hőmérő higanyszála. Ám ahogyan az ősszel lenni szokott, alkonyatra enyhült az idő, Hajdúszoboszló már a lemenő nap utolsó sugaraival üdvözölt bennünket. Na meg Sári Imre, a kiváló tárogatóművész előadásával, mely mindenkiöl csodálatot váltott ki, s amely aztán megadta az est alaphangulatát is. Szoboszlói barátaink nagyszerű slambuccal, süteményekkel, kitűnő szállásokkal vártak bennünket, ezért számukra utólag is köszönettel tartozunk.

A vacsora után, de még nyugovóra térés előtt Csontos Tibor, egyesületünk elnökének javaslatára mindenki elmondta a magunk mögött nap számára legjobb pillanatát, gondolatát, eseményét. Volt, akit a hangulat, volt, akit a fogadtatásunk és volt, akit az esemény szervezettsége ragadott meg leginkább. Aztán megjött Gém Janó. Róla részletesebben a harmadik nap, kedves útitársam.

Amennyiben a pénteki 140 hosszúnak tűnt, úgy most kapaszkodjon meg, szombaton - azaz szeptember 12-én - 170 km várt a lelkes társaságra.

A hatórás indulás igencsak indokolt volt, hiszen a tegnapi öt szalag után ma újabb nyolcat kellett a zászlónkra kötetnünk.

Az elsőt mindjárt negyed nyolc magasságában, Derecske városában. E település ugyan nem Bocskay vagy Báthory által nemesült (Rákóczy György adott számára kiváltságokat), ám hajdú-hagyományait ma is szépen ápolja. Fogadónk, a város alpolgármestere elmondta, hogy Derecske 2031-ben esedékes 400-adik évfordulóján bizony ő is szívesen látna, egy, a mienkhez hasonló eseményt, emelendő az ünnep fényét. Rajtunk nem múlik...

Továbbra is dél felé haladtunk - kiegészülve két derecskei biciklissel, Fórián Józseffel és Kovács Károllyal, ahol is egy kis csapatnak igazán nagy élményben volt része, hiszen hamisítatlan pusztai hangulat várta őket a tépei útvonalon; Szentpéterszegen azonban kettévált a társaság: egy része Hencida, a másik Berettyóújfalu irányába indult tovább. Ez a kis "manőver" azért volt szükséges, mert a mi útvonalunkon Újfalu úgymond "zsáktelepülésként" szerepelt, ezzel a megoldással azonban távolságot és nem utolsó sorban időt is nyertünk.

Berettyóújfalu történetének egyik legjelentősebb dátuma 1608. május 23-a. Báthory Gábor erdélyi fejedelem e napon kelt kiváltságlevelében Nadányi Gergelynek, továbbá a hadnagysága alatt álló és harcoló száz hajdú katonának adományozta Újfalu és Sz. Kozma birtokokat. E történelmi ténynek megfelelően a város ma is őrzi a fejedelem emlékét, tavaly adták át a szobrot, amely "Gábrisunkat" formázza meg. Itt koszorúztunk, közösen a Bihari Természetbarátok futóival, közreműködésüket ezúton is köszönjük, örülünk, hogy csatlakoztak hozzánk eme nemes eseményen.

Mialatt néhányan nyugatnak tartottunk, addig a csapat nagy része keleti végeink felé igyekezett. Befutva Nagykereki várához, újabb mérföldkőhöz érkeztünk, valaha ez volt ugyanis a Bocskay család egyik legnagyobb erőssége. A fejedelem felesége, Hagymássy Katalin révén kapja meg a mai kastély elődjét, melyet korszerű erőddé tett, és ahol maga is hosszabb ideig lakott. A császáriak 1604. október 3-án ostromolták meg, de kapitánya, Örvendi Pál, háromszáz segítségül hívott köleséri hajdúval és a kereki lakosság segítségével, megvédte. Helytállásukért Bocskay a falvat mezővárosi rangra emelte, lakóit kivette a jobbágysorból. Örökös nélküli halála után a vár unokaöccsée, Báthory Gábor erdélyi fejedelemé lett.

A kastély parkjában szobor őrzi egyetlen győztes szabadságharcunk vezérének emlékét, reméljük, a jövő generációi is hasonló módon vigyáznak majd itteni örökségére. A maiak példásan teszik.

Kereki után Kismarja várt bennünket, mely, ha lehet, még az előbbi helyszínnél is nagyobb jelentőséggel bírt a Bocskayak történetében. Kismarja utolsó földesurai a Bocskay-család, melynek eredetét legendák övezik. 1522-ben birtokosa már Bocskay György, kinek hatodik gyermeke István, a későbbi fejedelem. A fejedelem a "Kismarjai" előnevet holtáig viselte: hivatalosan elfogadott neve: "Kismarjai Bocskay István" volt. A település református templomában található a Bocskay család kriptája és temetkezési helyei. A falu észak-keleti részén romantikus titokzatossággal emelkedik a várdomb, melyen valaha Kismarja urainak otthonai díszlettek - a fejedelem édesapja is lakott itt. A láthatár szélén azonban ennél jóval nagyobb dombok látszottak. Közeledtünk Diószeghez.

Már régen harangoztak, amikor átléptük a "határt", a történelmi Partiumba érkezünk. Első állomásunk ezen a kalandos szakaszon az úgynevezett Nyúzóvölgy volt, 1604. október 15-én itt vívta első győztes csatáját Bocskay István a császáriakkal szemben. Az igazsághoz hozzá tartozik, hogy a csata jóval kiterjedtebb volt annál, minthogy egy meghatározott helyhez kössük - ezért is hívják Álmosd - Diószegi csatának, ám erről a későbbiekben mindenképpen szót ejtek. Ami azonban biztos, az az, hogy a diószegieket minden évben itt ünneplik meg a csata emlékét, így mi is fontosnak tartottuk, hogy koszorúval emlékezzünk a győztesekre. Másik, a völgyhöz kapcsolódó jelentős esemény 1611 nyarához fűződik, amikor is Nagy András hajdúit itt verték meg a Forgács-párti hadakat, megmentve ezzel Báthory Gábor trónját. Fontos események, fontos személyiségek, pont, mint Diószeg.

Aki egy kicsit is jártas a "határon túli" magyarság ügyeivel kapcsolatban, az tudja, hogy nem éppen rózsás a helyzetük. Amit most leírok, az lehet, hogy valakiben ellenérzéseket fog támasztani, de mindenképp kikíváncsolt belőlem. Sokak szájából hallom ma-magyarokéból, hogy az 1920-as rendelkezéseket igenis megérdemelte a Magyar Királyság, hiszen országunk kisebbségeit elnyomta, kizsákmányolta, őket vezető pozícióba nem engedte. Akár az is lehet, hogy így volt, ám e szavak mögött én egy jókora túlzást érzek. Azonban hogy ma, amikor a "multikulturalitás" jelszavait zengi a világ az Antarktistól - Vietnámtól és Alaszkától - Chiléig, képes egész Európa, és ami sokkal fájóbb, egész Magyarország karba tett kézzel figyelni pár kilométerrel északra, keletre,

délre vagy nyugatra élő honfitársaink sorsát, sőt mi több, még ellenvetéseket is megfogalmazunk bizonyos jogaikkal szemben, az, nos inkább ki sem mondom, hogy mihez hasonlatos. Való igaz, általában azok állnak így ezekhez a dolgokhoz, akik még soha nem jártak hasonló cipőben vagy nem látták személyesen, hogy ők, az erdélyiek, kárpátaljaiak, felvidékiek, vajdaságiak, hogyan viszonyulnak hozzánk, anyaországiakhoz. Mi most jókora tapasztalatot nyertünk e téren is. Az a tudás, ismeretanyag, amit magyarságunkról tudni érdemes, az a vendégszeretet, már-már rajongás, amit velünk éreztetnek szavakkal nem kifejezhető. Bármennyiszer is jártam már az erdélyi részen, mindig hasonló élményekkel tértem haza. Haza? Hiszen ott is otthon voltunk. Erdélyt a tündérek kertjének hívták, és ma sem találhatnánk rá jobb jelzőt.

Diószegen Gellért Gyula esperes és Dr. Bacsó László Endre, a város polgármestere fogadott bennünket. Amikor még a szervezés fázisában jártunk, és úgy döntöttünk, hogy e települést és Szentjóbbot is felvesszük a sorba, már akkor is láttuk, hogy nem mindennapi helyszínekkel, nem mindennapi emberekkel van dolgunk. Örömmel fogadták felkeresésünket, és ami számomra a leginkább emlékezetes volt, az, hogy mekkora az összhang a világi és az egyházi vezetés, illetve e kettő és a lakosság között. Az esperes urat szinte mindenki ismerte, neki is mindenkihez volt egy pár jó szava. Nem tudom, hány böszörményi tudná elmondani, hogy teszem azt, hol van Nánáson a református parókia, de lehet, hogy még a böszörményit sem tudná pontosan. Nos itt mindenki tudta még a hegyen túli települését is, kérdésünkre, hogy benn van-e a polgármester a hivatalában, pedig az első arra jövő is biztosan megmondta volna a választ: nincs, hiszen a kocsija nem áll a parkolóban. Döbbenet.

Előváltási stratégiánknak köszönhetően én személyesen nem voltam ott a számunkra rendezett ünnepségen (!), ám a többiek elmondása szerint felejthetetlen volt. Muzsika, korhű ruhákba öltözött vitézek, történelmi zászlók, nagyszerű beszédek, terülj-terülj asztalkám várt bennünket. Nem csodálkoztam, amikor a fentiekre értesültem. Csak egy nagyobbbat dobbant a szívem.

Mialatt az előbb említett "dínom-dánom" zajlott, addig egy két futóból és két kerékpárosból álló csapat nekivágott a Szentjobb-erdő sűrűjének, amely talán a három nap legszebb szakasza volt. Diószegről az Agyagosnak nevezett emelkedőn jutottunk fel egy pár száz méteres magaslatra, ahonnan aztán nyugatra az Alföld lapályaira, kelet felé pedig a Réz-hegység bérceire nyílt nagyszerű kilátás. Lankák, dombok, völgyek váltakoztak ezen a 12-13 kilométeren, melynek jelentős része egy gyönyörű tölgyerdőn haladt keresztül.

Ahogy az erdőből kiértünk, máris megpillanthattuk az egy medencében fekvő Szentjobb két harangtornyát. Mi a református tövébe, ott is a Bocskay szoborhoz igyekeztünk, ahol már vártak bennünket. Fogadásunkon itt is kiváló volt a hangulat, sok mindenről szó esett a kellemes uzsonna alatt. Többek közt arról is, hogy 1595-ben Bocskai István, Várad főkapitánya kapta meg Szentjobbot és uradalmát, és neki köszönhető a vár védműveinek erőteljes kiépítése is - amiből ma már szinte semmi sem látszik. A történelem itt is viharos volt...

A másik lényeges pont a település történetében maga a település neve: Szentjobb. Ezt a nevet bizony arról az ereklyéről kapta, amelyet ma a Szent István Bazilikában őriznek - Budapesten. 350 évig pedig itt. Augusztus 20-án egy szót sem ejtettek a faluról...

Ami ezután történt, azt a káoszelmélet szakavatottjai is csak évekig tartó munkával tudnák elemezni - értékelni. A diószegi csúszás, a nemzetközi zöldkártya - pontosabban annak holléte, illetve nemléte, az útlevelek elkeveredése, a tartozások kifizetése, a megfelelő itinerek hiánya - nos ezek mind közrejátszottak abban, hogy egy kicsit fejvesztetté váljon a Szentjobbtól Álmosdig tartó mintegy 30 kilométer.

Hegyközszentmiklóson még egy esküvőbe is belekeveredtünk - hála a helyiek vendégszeretetének, mindenki egy kicsit mosolygósabban lépte át a határt, mint ahogyan azt jövetben tette...

Egy pár szóban jellemezve a helyzetet, a következő történetet muszáj vagyok elmesélni: Vastag Gyuri, aki a három, állandó kerékpáros kísérőnk közé tartozott, egy kis csapattal hamarabb elindult Álmosd felé, mint a fő futócsapat. Térkép nem lévén nála, csupán az előzetes egyeztetésekre és a templomtornyokra hagyatkozott, így nem fordult le a határ után mindjárt jobbra, ő úgy emlékezett, hogy a bekötő még egy kissé odább van. A tornyot már látták, út még sehol, gondolták hát, hogy átvágnak a kukoricáson. Szerencsésen ki is értek a sűrűből, amikor meglátják a várostáblát: Kokad. Kokad Álmosdtól öt, az emlékműtől vagy 8 kilométerre található nyugatra, ám ez nem kedvetlenítette el a lelkes társaságot, irány Álmosd, irány az emlékmű. Mi, a főgerinc is késve értünk a szoborcsoporthoz, de a döbbenet, ami Gyuriék arcára ülhetett akkor, amikor meglátták a koszorút a szobor aljában, ahol csupán a vámospércsi futók várakoztak, ők pedig szembe jövet senkivel sem találkoztak - hiszen nekünk arra vitt volna az utunk, amerről ők jöttek, na hát azt megnéztem volna. Hol vannak a mieink? - kérdezhették joggal; mi éppen akkor a határőrséget kergettük az

őrületbe útlevélcseréinkkel, miegymással. A vámosiak is alaposan csodálkozhattak, amikor tíz percen belül két irányból is "megtámadtuk" a szobrot, futót viszont még egyet sem láttak (Gyuriék ugye biciklivel, mi pedig egy platós kocsival érkeztünk a helyszínre, amit aztán nyomban el is hagytunk, hiszen a Székelyhídról érkezőket még fel akartuk venni - ők ugyanis jókora késésben voltak). Azt hiszem, az imént leírtakból is látszik a helyzet komolysága, de végül, ahogyan a mesékben is lenni szokott, minden jóra fordult. A mi történetünk pedig egy mese és egy Kusturica-film egyvelegéhez hasonlított leginkább, ebben jóformán mindenki egyetértett.

A mesében hősök is szoktak lenni, mi pedig - micsoda véletlen (amik persze nincsenek, ez később majd még szóba kerül), pont egy ilyen hősi emlékműhöz, ha úgy tetszik egyfajta "Hősök terére" érkeztünk. Valóban nagy tetteket vittek itt végbe hajdú őseink, akik 1604. október 15-én a Bocskay elnyomására siető Petz tábornok válogatott seregét, melyben többek közt ott volt a stájer nemesség virága s 1500 sziléziai vértés lovag, - Álmosdnál megtámadván, szörnyű véres csatában tökéletesen megsemmisítették, s a vész hír hallatára, 10 ezer főnyi seregével visszavonuló Belgiojosot is utolérvén, a Tiszánál rácsapatai nagy részét felkoncolták; mire a fölkelés tüze olthatatlan lángokban csapott föl s a Dél-Magyarországon, Erdélyben és egyebütt kalandozó hajdú csapatok is egymásután Bocskay zászlói alá állván, Kassát s felső Magyarország nagy részét csakhamar elfoglalták. A következő évben pedig Básta is kiveretvén az országból, Bocskay győzedelmes seregei Morvába, Alsó-Ausztriába, Stájerbe törtek, midőn aztán a nevezetes bécsi béke a háború borzalmainak véget vetett.

Itt kezdődött tehát mindaz, amely Bocskay szabadságharcát győzelemre segítette. Egy mai huszár fogadott bennünket, a hely hangulata egészen magával ragadó. Innentől egészen a Nyúzó-völgyig - amely légvonalban is kilométerekre található - folyt a csata, mai szemmel nézve is egészen elképesztő ez a távolság. Mindemellett belegondolva abba, hogy négyszáz egynéhány évvel ezelőtt itt ezrek estek el a haza függetlenségének oltárán, nos az nem mindennapi érzéseket vált ki az emberből.

Álmosdról Vámospércsre vadregényes erdei környezetben vezetett utunk, már besötétedett, amikor beértünk a város főterére, ahol süteményekkel, frissítőkkel kínáltak bennünket, szállásunk pedig egy skanzenben volt, amit Dani Jánosnak és a vámospércsi polgármesternek, Ménes Andreának köszönhattünk. Nagyon-nagyon hálásak vagyunk nekik.

Hosszú nap volt, az biztos, de élményekben talán a leggazdagabb. Ismét volt pozitív - gondolat kör, ahol számos értékes érzés öltözött szavakba. Többen is felvetettük, hogy nincsenek véletlenek, ezt a mai nap teljes mértékben igazolta. Annyi, de annyi buktató, kavarási, csúsztatás és tudom is én, még mi volt ezen a 170 kilométeren - annak is főként második felében, hogy ha csak egy is balul sült el... De nem úgy "sült el" egy sem. Jó úton jártunk.

Elérkeztünk a harmadik, azaz az utolsó nap reggeléhez. Erre a napra mindösszesen csak két szalag hiányzott zászlónkról, 13-mat már begyűjtöttünk.

Korán indultunk aznap is, hiszen fél háromkor már Holló Barnabás alkotásánál volt jelenésünk.

Még korábban indult Böszörményből az a két futó (természetesen kocsival) - Kelemen Judit és Keresztesi László - akik ráadásul az első szakaszt is bevállalták.

Nem hiszem, hogy Vámospercs országunk legismertebb települései közé tartozik, de fekvését tekintve bizonyosan a legszebbek kategóriájában indulhatna. A várost hatalmas erdők veszik körül, a reggeli pára pedig, ha lehet, még varázslatosabbá teszi az egész környéket.

Így indult tehát a harmadik nap, na meg azzal, hogy egy egészen különleges társaság is csatlakozott hozzánk: a Debreceni Honvéd Sportegyesület Bakancsos Futói, Garda Árpád vezetésével. Valóban bakancsban és menetfelszerelésben érkeztek, a nap folyamán pedig valamennyi szakaszon képviselték magukat egy-egy fővel.

Teltek a kilométerek, 11 óra tájt érkezünk Nagykállóba, ahol Harsányi Gézáni, a helyi múzeum igazgatója fogadott bennünket. Benne is egy szív-lélek embert ismerhettünk meg, aki a munkája iránt éppoly elkötelezett, mint azokkal, akik erre a munkára kíváncsiak. Mi pedig azok voltunk.

A valamikori vár mellett álló emlékkőnél történő koszorúzást követően hallhattunk előadást a kállói várról és azok hajdúiról - akiknek aztán Báthory Gábor 1609. szeptember 13-án városunkat adományozza, beszélgettünk az osztrák helyőrség és a várbeli őseink viszállyairól - pont emiatt kellett elköltöznük Böszörménybe, de szó volt a Kállayak családjáról és természetesen a világhírű kállai kettős történetét, dalait - az igazgatónő saját tolmácsolásában - is örömmel fogadtuk.

Kálló után már csak szűk 40 kilométer várt a csapatra, amelynek tagjai között ott volt Gém Jancsi is, aki egy cseppet sem szenvedett, az egyik legjobb kilométerátlagot produkálta a három nap összes futója közül... Kezdett egyfajta örömfutássá válni a történet.

Ismét a Czégény úthoz értünk, ahol már vártak bennünket a Tekergők SE tagjai, velük egy kész hadsereg vonult egészen a Bocskay szoborig..., ahol bizony senki sem várt bennünket. Három nap és 400 kilométer megtétele után percre pontosan megérkeztünk és... Én megértem, hogy a Város napja körül most jóval több teendő akadt, mint általában, de azért mégis. Aztán persze megjött Kiss Attila, a polgármester és Cs.Varga László, az alpolgármester, na meg a MOB elnöke, Schmitt Pál. Együtt mentünk át az új szoborhoz, ahol megkaptuk az utolsó szalagot is... Sohasem fogom elfelejteni a múzeum falánál álló ünneplő tömeg arcát, akik olybá tűnt, semmit sem értenek ebből az egészből. Ők ott vannak, Bocskay István szobrához meg befut vagy 70 ember, akikről nekik az égegyadta világon senki sem mondta, hogy honnan jöttek, mit csináltak, és a többi. Enyhe kifejezésként egy szó jut most az eszembe: furcsa.

No de félre bánat, félre bú, mi ott voltunk. És sírtunk és ölelkeztünk és pacsiztunk és fotózkodtunk. és örültünk. Megcsináltuk, amit ezeddig senki sem próbált még meg előttünk. Végigjártunk hét Hajdúvárost és megannyi nagyszerű települést, megismertünk csodás embereket és egy kicsit egymást is. Három napig együtt nevtünk, együtt oldottuk meg a magunk és a másik problémáit, bíztattuk egymást, ha kellett. Közösén építettük fel ezt az útvonalat, de nem csak mi formáltuk egységes egészzé, hanem a helyszínek, az őseink szelleme is. Segítettek ebben azok, akik bőkezűségükkel felajánlották gépjárműveiket, egységes képet teremtettek az erre az alkalomra készült pólóikkal, kerékpáros kísérőként szolgáltak bennünket (Drén Gábor, Drén Gáborné, Tatár András és Vastag György) céljaink elérésében. Köszönet és hála minden futónak - külön a szoboszlóiaknak, akik egy kicsit böszörményiekké is váltak ezalatt a három nap alatt, aki nem sajnálta idejét és ha csak egy pár kilométerrel is, de besegített nekünk. Köszönet Dr. Nyakas Miklós úrnak, aki nélkül talán sohasem tudtunk volna ilyen nagyszerű helyszínekből álló útvonalat összehozni. Köszönet az otthonról nekünk szorító és értünk izguló családtagoknak is, akik mindig próbáltak türelmesek lenni hozzánk, nagyszerű süteményeikkel pedig mindig elismerő szavakat vívtak ki az egész csapattól. Köszönet a szakácsoknak is, akik az első két nap slambuccal, a harmadik napi záróbanketten pedig egy kitűnő gulyással örvendezettek meg bennünket. Hálásak vagyunk mindazoknak, akiket

itt most nem említettünk, higgyék el, annyi, de annyi ember volt, aki segítette munkánkat, mi próbáltunk mindenkit megemlíteni.

Zárásként engedje meg, kedves olvasó, hogy visszakanyarodjak egy kissé kezdeti gondolataimhoz. Azt mondják, kétféle ember van ezen a világon: az egyik karddal farag világot magának, a másik ekével. De a karddal faragott világot egy másik kard ledöntheti, s újjá faraghatja nagyon is gyorsan. Maradandót csupán az eke farag.

Legyen most a mi váltófutásunk ez az eke. Faragjon egy rosszat nélkülvilágot, olyat, ahol az emberek becsülik múltjukat és büszkén néznek a jövőbe. Faragjon olyan embereket, akiknek jó célok lebegnek a szemük előtt, és akik képesek ezekért küzdeni. Bizton állíthatom, hogy a Körútfutók SE mindig ezt fogja képviselni. Az ötszázaik jubileumon is.

Andirkó László